

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ  
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри журналістики та  
мовної комунікації

\_\_\_\_\_ проф. Світлана ХАРЧЕНКО

« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2026 р.

ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ БАКАЛАВРА

на тему

**«ВИСВІТЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В СУЧАСНИХ ЗМІ  
(ОНЛАЙН-ЖУРНАЛ)»**

Спеціальність С7 Журналістика

Гарант освітньої програми

доктор філологічних наук, професор

Світлана ХАРЧЕНКО

Керівник дипломного проєкту бакалавра

кандидат філологічних наук, доцент

Наталія КОЧУКОВА

Виконала

Анна БУЛКА

КИЇВ – 2026

# НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри журналістики та  
мовної комунікації

\_\_\_\_\_ Світлана ХАРЧЕНКО  
« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2026 р.

## ЗАВДАННЯ

на виконання дипломного проєкту бакалавра студенту

**Булці Анні Борисівні**

Спеціальність С7 Журналістика

Тему дипломного проєкту бакалавра «Висвітлення української культури в сучасних ЗМІ (онлайн-журнал)» затверджено наказом ректора НУБіП України від 05.11.2025 р. № 2682 «С». Термін подання завершеної роботи на кафедру 01.05.2026.

**Вихідні дані до дипломного проєкту бакалавра:** Застосовано такі методи дослідження: описовий і аналітичний – для характеристики понять та явищ культурної журналістики; порівняльний – для аналізу наявних культурних онлайн-видань; типологічний – для класифікації жанрів і форматів; метод проєктування і моделювання – для розроблення концепції та практичної реалізації авторського журналу.

**Перелік питань, які потрібно розробити:** описати специфікацію онлайн-журналу: структуру, технічні характеристики, функціональність, особливості контенту та авторський концепт; визначити цільову аудиторію та її потреби; обґрунтувати інформаційний привід для створення проєкту «Вирій» в умовах воєнного часу та зростання інтересу до української культури; сформулювати основну ідею проєкту; створити власний онлайн-журнал на платформі Canva, наповнити його авторським контентом і продумати стратегію просування на платформі Issueta в інших соцмережах.

Дата видачі завдання «01» жовтня 2025 р.

Керівник дипломного проєкту бакалавра  
кандидат філологічних наук, доцент

Наталія КОЧУКОВА

Завдання прийняла до виконання

Анна БУЛКА

## ЗМІСТ

|                                                                                                 |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ВСТУП .....                                                                                     | 5  |
| РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИСВІТЛЕННЯ КУЛЬТУРИ В<br>СУЧАСНИХ ЗМІ .....                        | 8  |
| 1.1. Поняття культури та українська культура як об'єкт журналістського<br>огляду .....          | 8  |
| 1.2. Онлайн-журнали та функції культурної журналістики в умовах<br>цифровізації .....           | 10 |
| 1.3. Вплив культурного контенту онлайн-журналу на формування<br>національної ідентичності ..... | 12 |
| Висновки до розділу 1 .....                                                                     | 14 |
| РОЗДІЛ 2. СПЕЦИФІКА РОЗРОБЛЕННЯ АВТОРСЬКОГО ОНЛАЙН-<br>ЖУРНАЛУ ПРО УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ .....    | 16 |
| 2.1. Загальна характеристика онлайн-журналу «Вирій» .....                                       | 16 |
| 2.2. Тематичні напрями висвітлення культури в журналі «Вирій» .....                             | 18 |
| 2.3. Жанрові особливості матеріалів журналу «Вирій» .....                                       | 21 |
| 2.4. Мовностилістичні засоби репрезентації української культури .....                           | 24 |
| 2.5. Візуальний контент журналу «Вирій» .....                                                   | 26 |
| Висновки до розділу 2 .....                                                                     | 30 |
| ВИСНОВКИ .....                                                                                  | 32 |
| СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ .....                                                            | 34 |

## РЕФЕРАТ

**Дипломний проєкт:** 37 с., 2 розділи, 30 джерел.

**Мета проєкту:** дослідити специфіку висвітлення української культури в сучасних онлайн-медіа та реалізувати отримані результати у вигляді авторського онлайн-журналу «Вирій».

**Назва інформаційного продукту** – онлайн-журнал «Вирій».

**Концепція / ідея проєкту:** полягає у створенні авторського культурного онлайн-журналу як інструменту аналітичного і жанрово різноманітного висвітлення української культури в цифровому медіапросторі. Видання заповнює прогалину між анонсово-хронікальним форматом більшості культурних медіа і академічним культурологічним дискурсом, пропонуючи аудиторії 18–35 років матеріали з авторською позицією, контекстуалізацією явищ і живою інтонацією. Слоган журналу – «Поки ми творимо – ми існуємо» – відображає ключову ідею: в умовах збройного конфлікту культурна творчість є формою збереження національної ідентичності, а її висвітлення – суспільно значущою журналістською функцією.

**Технічні характеристики:** проєкт реалізований у форматі онлайн-журналу «Вирій» обсягом 40 сторінок, розміщеного на платформі Issuu. Верстку виконано в редакторі Canva у форматі A5 (148×210 мм). Журнал містить сім матеріалів різних жанрів: репортаж з виставки Ukraine WOW, огляд гурту Schmalgauzen, дослідницьку статтю про англіцизми в соціальній мережі Threads, рубрику «Вірші з передової» з поезією Антона Полуніна, авторський плейлист-рекомендацію «Звучить як мій день», рецензію на серіал «Тиха Нава» та есе про київські бренди і заклади що переосмислюють українські традиції. Поширення журналу здійснюється через Issuu, Telegram, Instagram і Threads.

**Ключові слова:** культурна журналістика, онлайн-журнал, українська культура, медіапростір, національна ідентичність, цифрові медіа, жанри журналістики, мовностилістичні засоби, соціокультурні трансформації.

## ВСТУП

**Актуальність дослідження.** Культура – не фон. Вона не завмирає під час війни, а стає чимось іншим: доказом того, що ми існуємо. Мовою, якою народ говорить про себе із собою і світом. Саме це зробило питання культурної журналістики одним із найгостріших у сучасному українському медіапросторі.

З початком повномасштабного вторгнення у лютому 2022 року більшість редакцій перейшли в режим цілодобового новинного потоку. Культура опинилася на узбіччі. Але паралельно з'являлися нові незалежні медіапроекти, які доводили – культурна журналістика під час війни не просто можлива, вона необхідна. Головна редакторка видання PostImpreza зазначила: «Культура – це одна з мішеней ворога у цій війні» [3]. Онлайн-видання на кшталт KORYDOR та TheUkrainians підтвердили: культурне медіа може бути водночас інтелектуальним і доступним, серйозним і живим [9; 25].

Проте питання концепції, жанрових особливостей і мовностилістичних засобів авторського культурного онлайн-журналу, орієнтованого на молодіжну аудиторію в умовах воєнного часу, залишається недостатньо дослідженим. Це й зумовлює актуальність цієї роботи.

**Мета дослідження** – розробити авторський онлайн-журнал «Вирій» про українську культуру та теоретично обґрунтувати принципи його створення як сучасного медіапродукту.

Для досягнення мети поставлено такі **завдання**:

- 1) розкрити поняття культури та її роль у сучасному медіапросторі;
- 2) охарактеризувати українську культуру як об'єкт журналістського огляду в умовах війни;
- 3) проаналізувати онлайн-журнали як різновид сучасних медіа;
- 4) визначити функції культурної журналістики в умовах цифровізації;
- 5) розробити концепцію, структуру та тематичні напрями авторського онлайн-журналу «Вирій»;
- 6) описати жанрові та мовностилістичні особливості матеріалів журналу;

7) проаналізувати роль візуального контенту у виданні.

**Об'єкт дослідження** – культурна журналістика в українських онлайн-медіа.

**Предмет дослідження** – концептуальні, тематичні, жанрові та мовностилістичні засади авторського онлайн-журналу «Вирій» про українську культуру.

**Методи дослідження.**

У роботі застосовано комплекс методів: описовий і аналітичний – для характеристики понять та явищ культурної журналістики; порівняльний – для аналізу наявних культурних онлайн-видань; типологічний – для класифікації жанрів і форматів; метод проєктування і моделювання – для розробки концепції та практичної реалізації авторського журналу.

**Наукова новизна роботи.**

Наукова новизна полягає у комплексному теоретичному обґрунтуванні та практичній реалізації авторської концепції онлайн-журналу, орієнтованого на молодіжну аудиторію і спрямованого на висвітлення української культури як акту існування в умовах воєнного часу. Уперше розроблено модель культурного онлайн-видання «Вирій», що поєднує аналітичні, репортажні та оглядові жанри з вільним авторським стилем і системним підходом до формування культурного порядку денного.

**Практичне значення дослідження.**

Результати дослідження можуть бути використані журналістами-практиками, редакторами культурних видань, а також студентами спеціальності «Журналістика» при розробленні власних медіапроєктів. Авторський онлайн-журнал «Вирій» є готовим практичним продуктом, що демонструє можливості сучасної культурної журналістики.

**Публікація результатів дослідження.** Окремі результати роботи висвітлено в тезах: Кочукова Н., Булка А. Онлайн-журнал «Вирій» як інструмент репрезентації української культури в умовах соціокультурних трансформацій. *Сучасні соціокультурні трансформації: медіа, мова,*

комунікації: зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 19 березня 2026 р.). Київ, 2026. С. 72 – 75.  
<https://dglb.nubip.edu.ua/items/ff7bbbc9-82c6-43a0-9704-8c6b812fadfb>

**Апробація результатів роботи.** Основні результати дипломного проєкту викладено на таких конференціях:

1. Всеукраїнська науково-практична конференція молодих науковців і студентів «Філософія, філологія, культура, освіта: слово молоді», Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, 27 березня 2026 року (програма конференції).
2. III Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні соціокультурні трансформації: медіа, мова, комунікація», м. Київ, 19 березня 2026 р., НУБіП України (програма конференції).
3. Всеукраїнська науково-практична конференція молодих науковців «Сучасні тенденції в медіагалузі», 21 квітня 2026 р., м. Київ, НУБіП України (програма конференції).
4. III Всеукраїнська студентська науково-практична онлайнова конференція «Інтернет-журналістика та новітні технології в сучасних медіа», 5 травня 2026, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (програма конференції).
5. Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «АРВАТІВСЬКІ ЧИТАННЯ – 2026», 29 квітня 2026 року, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя (програма конференції).
6. Всеукраїнська студентсько-учнівська науково-практична онлайн-конференція «Сучасна гуманітарна наука в інтерпретації молодих дослідників», 23 квітня 2026 р., гуманітарно-педагогічний факультет, НУБіП України (програма конференції, сертифікат).

**Структура роботи.** Дипломний проєкт складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків та списку використаної літератури. Обсяг роботи без списку літератури і додатків – 33 с. Повний обсяг – 37 с.

## **РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИСВІТЛЕННЯ КУЛЬТУРИ В СУЧАСНИХ ЗМІ**

### **1.1. Поняття культури та українська культура як об'єкт журналістського огляду**

Культура – одне з найширших і найскладніших понять гуманітарного знання. Вітчизняні та зарубіжні культурологи стверджують, що існує майже півтисячі дефініцій цього поняття, що саме по собі свідчить про його неосяжність і поліфункціональність [12]. У найзагальнішому розумінні культура охоплює сукупність матеріальних і духовних цінностей, які людство створює, передає і переосмислює впродовж свого існування. До складових поняття «культура» вітчизняні дослідники здебільшого відносять мистецтво, літературу, науку, освіту, засоби масової комунікації, сферу виховання, естетику побуту, традиції та вірування [12].

Декларація ЮНЕСКО 1982 року закріпила широке розуміння культури як «сукупності духовних, матеріальних, інтелектуальних та емоційних рис суспільства, що включає не лише різні мистецтва, а й спосіб життя, основні правила людського буття, систему цінностей, традицій та вірувань» [1]. Це визначення принципово важливе для журналістики: воно розширює предмет культурної журналістики далеко за межі мистецьких рецензій і охоплює весь спосіб існування людини в суспільстві.

Культура функціонує водночас у кількох вимірах: як сфера творчості (мистецтво, література, музика, театр), як система цінностей і норм, що визначають ідентичність спільноти, а в умовах цифрового суспільства – як контент, що циркулює в медіапросторі, відтворюється, інтерпретується і споживається через екрани. Дослідниця Наталія Жукова визначає медіакультуру як «медіатекст, що є продуктом сучасної культури» – тобто повідомлення і культура є невіддільними одне від одного [4]. Роль медіа у культурному житті суспільства багатовимірна: дослідники виокремлюють інформаційну, критичну, просвітницьку та ідентитетну функції журналістики в

культурному просторі [10]. В умовах воєнного часу до них додається захисна функція – медіа стають інструментом збереження культурної пам'яті і протидії культурній експансії.

Медіапростір при цьому розуміється як сукупність усіх каналів і платформ, через які циркулює інформація: від друкованих видань до соціальних мереж. Як зазначається у фаховій літературі, медіапростір – це «комплексна назва інформаційної сфери ЗМІ: сторінки газет, журналів, ефір радіо та телебачення, місце на сервері в Інтернеті» [13]. У цьому просторі культурна журналістика займає особливу нішу: вона не просто описує факти, а інтерпретує, надає сенс, формує смаки і пріоритети аудиторії.

Українська культура – явище складне, багатошарове і довго недооцінене. Те, що сьогодні ми маємо живу, різноманітну і впевнену в собі культурну сцену – від андеграунду до академічного мистецтва – є результатом тривалого спротиву і відродження. Саме тому вона настільки цінна як об'єкт журналістського огляду: за кожним культурним явищем стоїть не просто творчість, а історія боротьби за право існувати. Дослідниця Н. Харматій, аналізуючи тенденції подання культурної тематики в українських ЗМІ, зафіксувала суттєву диспропорцію: культурний контент здебільшого зводиться до анонсів і хронікальних повідомлень, натомість аналітичних і критичних матеріалів обмаль [29]. Після 2014 року в Україні розпочався потужний процес культурної реідентифікації. Дослідження Т. Сердюк підтверджує: після Революції Гідності редакції почали приділяти культурі більше уваги, а самі матеріали стали глибшими і різноманітнішими за жанром [21]. Повномасштабне вторгнення 2022 року посилює цю тенденцію: культура стала не просто темою, а полем боротьби за ідентичність.

Л. Олісійчук у дослідженні висвітлення культурної тематики у виданнях «День» і «Дзеркало тижня» виокремлює кілька основних напрямів: музика і театр, образотворче мистецтво, кіно, література, народні традиції та культурна політика держави [15]. Особливе місце серед об'єктів культурної журналістики займає феномен «культури під час війни»: коли митці продовжують творити в

умовах обстрілів, театри дають вистави в укриттях, музиканти виступають на фронті – журналістика виконує функцію свідка і хранителя. Отже, українська культура є невичерпним і надзвичайно актуальним об'єктом для журналістського огляду, що потребує не лише хронікальної фіксації, а й глибокого аналізу, контексту і живого авторського голосу.

## **1.2. Онлайн-журнали та функції культурної журналістики в умовах цифровізації**

Розвиток інтернету кардинально змінив медіаландшафт. Інтернет-журналістика визначається дослідниками як різновид журналістики, що передбачає поширення журналістських матеріалів через мережу Інтернет [18]. Онлайн-журнали є одним із найбільш розвинених форматів у цьому секторі. Дослідники Інституту журналістики Київського університету виокремлюють такі характеристики журналу: глибше висвітлення тем порівняно з газетою, ширший спектр жанрів, орієнтація на цільову аудиторію та тематичну нішу [24]. В онлайн-форматі ці ознаки зберігаються, однак доповнюються мультимедійністю, інтерактивністю та необмеженим обсягом. Серед ключових переваг онлайн-журналу – доступність без географічних обмежень, поєднання тексту, фото, відео та аудіо, а також прямий зворотний зв'язок із читачем.

В Україні сегмент незалежних онлайн-журналів активно розвивається з початку 2010-х років. Такі видання, як KORYDOR, TheUkrainians, Zaborona, «Локальна історія» довели, що авторська онлайн-журналістика може існувати без підтримки великих медіагруп і формувати лояльну аудиторію. Магістерська робота М. Салій фіксує зростання інтересу до незалежних авторських медіапроектів після 2022 року [19]. Онлайн-журнал про культуру займає особливу нішу: він поєднує журналістику та критику, хроніку та аналіз, інформування та формування смаків. Його аудиторія – люди, які активно цікавляться культурою і готові витратити час на читання довших матеріалів.

Культурна журналістика виконує низку функцій, що відрізняють її від інших галузей. У загальному вигляді дослідники виокремлюють інформаційну, критичну, просвітницьку, комунікативну та ідентитетну функції [17]. В умовах цифровізації ці функції трансформуються. Інформаційна функція зміщується від простого інформування до інтерпретації і контекстуалізації. Критична функція стає ціннішою, оскільки фахова критика вирізняється аргументованістю та відповідальністю. Дослідниці І. Погребняк і М. Ясінська наголошують на необхідності медіапростору, здатного «боронити національну самобутність і дати достойну відповідь маніпулятивним наративам країни-агресора» [17].

Просвітницька функція в цифровому середовищі набуває нових можливостей: онлайн-формат дозволяє охоплювати аудиторію, яка раніше не мала доступу до культурних видань. Особливого значення в умовах повномасштабної війни набуває ідентитетна функція. Погребняк і Ясінська фіксують, що під час вторгнення культурні медіа «встановлюють діалог зі світовою спільнотою» і є інструментом демонстрації справжньої української культурної ідентичності [17]. Висвітлення роботи українських режисерів на міжнародних фестивалях, промоція нової музики, архівування свідчень інтелектуалів – усе це є не просто культурною журналістикою, а документуванням існування нації. Отже, в умовах цифровізації культурна журналістика не втрачає своїх функцій – вона їх трансформує і поглиблює, стаючи більш аналітичною, відповідальною та свідомою власної суспільної ролі.

### **1.3. Вплив культурного контенту онлайн-журналу на формування національної ідентичності**

Національна ідентичність – це ототожнення себе з національною спільнотою на основі стійкого емоційного зв'язку, що виникає у результаті сформованої системи уявлень щодо традицій, культури, мови та цінностей [22]. Вона не є сталою – вона формується, трансформується і зміцнюється під впливом різних чинників, серед яких медіа відіграють одну з ключових ролей. Культурний контент онлайн-видань є одним із найбільш потужних інструментів цього процесу.

Дослідники культурологічного альманаху НПУ ім. Драгоманова зазначають, що культурна ідентичність є «фундаментальним елементом національного самовизначення», а її вплив поширюється на соціальну згуртованість, державотворчі процеси й міжнародний імідж країни [27]. У цьому контексті онлайн-журнал про культуру – це не просто розважальний чи просвітницький ресурс, а простір, де читач щоразу стикається з українською мовою, українськими митцями, українськими смислами.

Оглядова довідка Міністерства культури та стратегічних комунікацій України за 2023–2024 роки фіксує: знищення Росією значної частини культурного надбання не відштовхнуло українців від культурного простору, а навпаки – «відродило жагу до власної історії, культури, традицій» [26]. Соціологічні дослідження підтверджують: у 2024 році 95% громадян України ідентифікують себе як етнічних українців [7]. Медіа, зокрема культурні онлайн-видання, стають одним із каналів, через які ця ідентичність підживлюється і зміцнюється.

Формування національної ідентичності через культурний контент відбувається на кількох рівнях. По-перше, через мову: україномовний текст сам по собі є культурним актом. По-друге, через тематику: матеріали про українських митців, традиції, сучасну культурну сцену формують образ «своєї» культури як живої, цікавої і гідної уваги. По-третє, через інтерпретацію: те, як

журналіст розповідає про культурне явище, задає систему цінностей і пріоритетів для читача.

Особливо важливою є роль культурного онлайн-журналу для молодшої аудиторії. Саме молодь найактивніше споживає контент в інтернеті – і саме в молодому віці остаточно формується ідентичність. Онлайн-журнал «Вирій» орієнтований саме на цю аудиторію: молодих людей, які є частиною культурного процесу і шукають медіа, що говорить з ними їхньою мовою про те, що їм важливо. Отже, вплив культурного контенту онлайн-журналу на формування національної ідентичності є значним і багатовимірним, реалізуючись через мову, тематику, авторську позицію і сам факт існування українськомовного культурного медіа.

## Висновки до розділу 1

У першому розділі розглянуто теоретичні засади висвітлення культури в сучасних ЗМІ. На основі аналізу наукових джерел зроблено такі висновки.

Встановлено, що культура є широким і багатовимірним поняттям, яке охоплює як сферу творчості, так і систему цінностей і норм, що визначають ідентичність спільноти. Медіапростір виступає основним каналом, через який культура поширюється, інтерпретується і споживається в сучасному суспільстві. З'ясовано, що українська культура є надзвичайно актуальним об'єктом журналістського огляду – особливо в умовах повномасштабного вторгнення, коли вона стала не лише мистецтвом, а й інструментом національної ідентичності та спротиву. Дослідження Н. Харматій та Т. Сердюк підтвердили зростання інтересу редакцій до культурного контенту після 2014 і 2022 років, а Л. Олісійчук виокремила основні напрями висвітлення культурної тематики в українських медіа.

Визначено, що онлайн-журнал є повноцінним різновидом сучасних медіа, який поєднує переваги журнального формату (глибина, жанрова різноманітність, орієнтація на цільову аудиторію) з можливостями цифрового середовища: мультимедійністю, доступністю та здатністю формувати лояльну спільноту навколо спільних культурних цінностей. Проаналізовано функції культурної журналістики в умовах цифровізації – інформаційну, критичну, просвітницьку та ідентитетну. Встановлено, що в умовах війни до них додається функція захисна: збереження культурної пам'яті та протидія культурній експансії. Як наголошують І. Погребняк і М. Ясінська, культурні медіа здатні «боронити національну самобутність і дати достойну відповідь маніпулятивним наративам країни-агресора».

Доведено, що культурний контент онлайн-журналу є потужним інструментом формування національної ідентичності, особливо серед молодшої аудиторії. Дослідники зазначають, що культурна ідентичність є «фундаментальним елементом національного самовизначення». Оглядова

довідка Міністерства культури та стратегічних комунікацій України фіксує, що знищення Росією значної частини культурного надбання «відродило жагу до власної історії, культури, традицій». Вплив на ідентичність реалізується через мову, тематику, авторську позицію та сам факт існування українськомовного культурного медіа.

Отже, теоретичний аналіз підтвердив, що найбільш ефективною моделлю висвітлення української культури в умовах війни є незалежний онлайн-журнал із вираженою ідентитетною функцією, орієнтований на молодіжну аудиторію. Саме така концепція покладена в основу авторського проєкту «Вирій», практичну реалізацію якого розглянуто в наступному розділі.

## РОЗДІЛ 2. СПЕЦИФІКА РОЗРОБЛЕННЯ АВТОРСЬКОГО ОНЛАЙН-ЖУРНАЛУ ПРО УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ

### 2.1. Загальна характеристика онлайн-журналу «Вирій»

Онлайн-журнал «Вирій» – авторське українськомовне видання про культуру, перший випуск якого вийшов у лютому 2026 року. Назва походить від давньослов'янського поняття «вирій» – теплового краю, куди відлітають птахи на зиму і звідки повертаються навесні. В українській народній традиції вирій є образом збереження і повернення: туди відлітає душа, звідти повертається життя. Ця семантика визначила концепцію видання – журнал позиціонує культуру як простір, що підтримує ідентичність у часи випробувань.

Ідея видання виникла в контексті дослідження висвітлення української культури в сучасних медіа: аналіз показав системну диспропорцію між обсягом культурних подій і глибиною їх осмислення в онлайн-просторі. Більшість культурних матеріалів в українських медіа зводяться до анонсово-хронікального формату, тоді як аналітичний і авторський погляд залишається дефіцитом [9]. «Вирій» створювався для заповнення цієї прогалини: кожен матеріал видання інтерпретує культурне явище – пояснює його походження, суспільний вимір і зв'язок із питаннями ідентичності та пам'яті.

Слоган журналу – «Поки ми творимо – ми існуємо» – сформульований як редакційна позиція: в умовах збройного конфлікту культурна творчість є формою підтвердження присутності нації, а висвітлення цієї творчості – суспільно значущою журналістською функцією. Ця позиція визначає підхід до кожного матеріалу: автор не лише описує подію чи явище, а пояснює його значення в поточному контексті.

Цільова аудиторія «Вирію» – молодь 18–35 років, яка активно споживає цифровий культурний контент і водночас є учасником культурного процесу: слухає сучасну українську музику, відвідує виставки, читає літературу, стежить за культурними дискусіями в соціальних мережах. Ця аудиторія потребує медіа,

що поєднує аналітичну глибину з авторською інтонацією, – без академічної дистанції і без поверховості суто розважальних форматів.

Для публікації журналу обрано платформу Issuu – міжнародний сервіс електронних видань, заснований у 2006 році в Копенгагені. Issuu конвертує PDF-файли у цифрові видання з ефектом гортання сторінок, які доступні з будь-якого пристрою, можуть поширюватися через пряме посилання і вбудовуватися на зовнішні майданчики [8]. Платформа налічує мільйони публікацій і є усталеним інструментом для незалежних видавців у всьому світі. Ключова перевага Issuu для «Вирію» – збереження журнального формату в цифровому середовищі: читач отримує досвід гортання сторінок, що наближає онлайн-видання до традиційного журналу і підсилює сприйняття матеріалів як цілісного продукту, а не набору окремих текстів.

Верстку журналу виконано у графічному редакторі Canva – онлайн-платформі для створення візуального контенту, яка інтегрується з Issuu і дозволяє експортувати готові макети у форматі PDF безпосередньо для публікації [30]. Canva є поширеним інструментом серед незалежних медіапроектів завдяки доступності і широкому функціоналу: можливість працювати з типографікою, ілюстраціями, фотографіями і орнаментальними елементами дозволяє створювати професійний дизайн без спеціальної технічної підготовки.

Дизайн-концепція журналу розроблена на основі чіткої палітри: молочний фон (#F5F0E8), графітовий текст (#2C2C2C) і глибокий бордовий акцент (#6B1F2A). Орнаментальний елемент із кружечків, що повторюється на кожній сторінці зверху і знизу, виконує роль фірмового маркера і забезпечує візуальну єдність усього видання. Назва журналу на обкладинці відтворена великими літерами разом із силуетами птахів у польоті – зображення, що безпосередньо відсилає до етимології назви і слугує впізнаваним символом видання.

Паралельно з виходом кожного випуску на Issuu журнал веде три додаткові майданчики: Telegram-канал для оперативного анонсування

матеріалів і культурних подій, Instagram для візуальної репрезентації контенту і коротких форматів взаємодії з аудиторією, Threads для участі в культурних дискусіях і відстеження актуальних тем. Розподіл функцій між платформами відображає відмінності в поведінці аудиторії: глибоке читання відбувається на Issuu, візуальне споживання – в Instagram, дискусійна активність – у Threads і Telegram.

Онлайн-журнал «Вирій» є авторським культурним виданням, що поєднує концептуальну цілісність, жанрову різноманітність і розгалужену цифрову архітектуру поширення. Його виникнення відображає ширшу тенденцію: зниження технологічного порогу входу в медіавиробництво відкрило можливість для незалежних авторських проєктів, які займають простір між масовим розважальним контентом і вузькоспеціалізованим академічним дискурсом. Питання полягає не в тому, чи потрібні такі видання, – практика показує, що аудиторія їх шукає, – а в тому, як забезпечити їхню концептуальну і журналістську якість. Аналіз «Вирію» в наступних підрозділах розглядає це питання конкретно: через тематику, жанри, мовностилістичні рішення і візуальний дизайн.

## **2.2. Тематичні напрями висвітлення культури в журналі «Вирій»**

Тематична структура журналу «Вирій» сформована на перетині кількох пріоритетів: охопити різні виміри культурного процесу, зберегти внутрішню логіку видання і відповісти на актуальний суспільний запит. Перший випуск включає шість тематичних напрямів – музичну сцену, культурну подієвість, мову як соціокультурний індикатор, культуру в умовах збройного конфлікту, переосмислення традицій і кіно. Кожен із них реалізований через конкретний матеріал і відображає певний зріз українського культурного життя.

Перший напрям – сучасна українська музика. Матеріал присвячений гурту Schmalgauzen – київському театральному-музичному проєкту, що поєднує дарк-кабаре, джаз і авторську поезію. А також матеріал-добірка музичних

творів на день. Вибір об'єкта огляду першого матеріалу не випадковий: Schmalgauzen є прикладом явища, що виходить за межі звичної популярної музики і потребує жанрового пояснення та контекстуалізації. Матеріал розглядає гурт у ширшому контексті – як частину тенденції до повернення складних театралізованих форм у масову культуру. Цей напрям відповідає просвітницькій і критичній функціям культурної журналістики: він відкриває читачеві явище, про яке той міг не знати, і пропонує інструментарій для його осмислення. Матеріал-добірка у свою чергу залучає увагу читачів до маловідомих артистів та слугує як розважливий матеріал серед аналітичної заповненої ніші.

Другий напрям – культурна подієвість. Репортаж з виставки Ukraine WOW відображає тип культурної журналістики, що фіксує масові культурні переживання. Ukraine WOW – інтерактивна виставка, створена громадською організацією Ukraine WOW разом із агенцією GresTodorchuk у співпраці з «Укрзалізницею» до 150-річчя компанії, яка вперше відкрилася на головному вокзалі Києва у 2019 році і за час існування зібрала понад 330 тисяч відвідувачів [28]. Завдання репортажу – передати досвід відвідування так, щоб читач зрозумів суспільний ефект виставки: вона переосмислює Україну як живий, сучасний і різноманітний культурний простір, а не набір музейних експонатів.

Третій напрям – мова як соціокультурний індикатор. Матеріал «Мова, яку ми скролимо: українська в епоху Threads» досліджує функціонування англіцизмів у повсякденному мовленні молоді в соціальній мережі Threads. Аналіз охоплює слова, що увійшли в активний вжиток у період 2022–2026 років: вайб, муд, бьорнаут, редфлег, слей, тригер та інші. Матеріал розглядає це явище без оцінних суджень – як природний процес мовної адаптації, що відбувається в умовах активного цифрового спілкування і є ознакою живої, а не законсервованої мови. Цей напрям є одним із найбільш дослідницьких матеріалів випуску.

Четвертий напрям – поезія в умовах збройного конфлікту. Рубрика «Вірші з передової» є структурно окремою від інших: вона передбачає регулярне представлення в кожному випуску одного поета-військового з добіркою його творів. У першому випуску представлені вірші Антона Полуніна. Ця рубрика виконує подвійну функцію: документальну – фіксує поетичний досвід людей, що перебувають на фронті, і легалізаційну – утверджує мілітарну поезію як повноцінний культурний феномен, а не маргінальний жанр. Відповідно до теоретичних засад, сформульованих у першому розділі, ця рубрика реалізує ідентитетну функцію культурної журналістики в найбільш прямій формі.

П'ятий напрям – переосмислення традицій. Матеріал «Своє – це круто» аналізує київські бренди і заклади, які інтегрують елементи української традиційної культури в сучасний міський контекст: бренд Gunia Project, що переосмислює гуцульські ремесла через сучасний дизайн, пекарню «Завертайло», яка поєднує sourdough-культуру зі спадковими рецептами і патріотичною позицією, та культурний простір КультМотив на Подолі. Матеріал демонструє, що переосмислення традиції відбувається через конкретні підприємницькі і творчі практики, а не через декларативний патріотизм. Цей напрям відображає один із найважливіших процесів в українській культурі останніх років – органічне повернення до власних коренів через сучасні форми.

Шостий напрям – кіно і серіальна культура. Рецензія на серіал «Тиха Нава» розглядає вітчизняний трукрайм як явище, що вийшло на новий якісний рівень. Серіал заснований на реальній кримінальній справі – маніяка Юрія Кузьменка, який за власними словами вбив 206 жінок на Київщині у 2006–2009 роках. «Тиха Нава» порушує питання безпокараності насильства над жінками і системної корупції в правоохоронних органах, використовуючи жанр детективу як соціальну критику. Головну роль виконує Олександр Рудинський – лауреат премії BAFTA 2025 року, заслужений артист України. Рецензія аналізує серіал не лише як культурний продукт, а й як суспільне висловлювання.

Тематичне охоплення першого випуску формує цілісну картину культурного процесу: від сцени і виставкового залу до соціальних мереж і фронту. Разом ці шість напрямів відображають розуміння культури, закладене в концепції журналу: культура функціонує одночасно в мистецтві, мові, підприємництві, побуті і збройному спротиві – і потребує медіа, що здатне утримати цю складність без спрощення.

### **2.3. Жанрові особливості матеріалів журналу «Вирій»**

Жанрова система журналу «Вирій» формувалась виходячи з двох критеріїв: відповідності тематиці матеріалу і зручності для цифрового читача. Кожен жанр обраний свідомо – з урахуванням того, який формат найточніше передає природу конкретного культурного явища. Перший випуск включає репортаж, огляд-рецензію, дослідницьку статтю, авторську добірку-рекомендацію, рубрикальну поезію і рецензію на аудіовізуальний твір. Такий жанровий розподіл забезпечує різноманітність читацького досвіду і охоплює різні способи взаємодії журналістики з культурним матеріалом.

Репортаж є жанром, що займає центральне місце у висвітленні культурних подій. У журналі «Вирій» репортаж реалізований у матеріалі про виставку Ukraine WOW. Жанрова специфіка репортажу – передача атмосфери через деталь, авторська присутність у тексті, послідовність враження – дозволяє читачеві, який не був на виставці, отримати уявлення про неї як про досвід, а не лише як про подію. Репортаж містить конкретні деталі: назви інсталяцій, відчуття від перебування всередині простору, реакції відвідувачів. Дослідники визначають репортаж як жанр, «що поєднує інформаційну насиченість з образністю і присутністю автора» [23], – саме ця риса робить його оптимальним для передачі культурного досвіду.

Огляд застосований у матеріалі про гурт Schmalgauzen. На відміну від репортажу, огляд орієнтований на систематичне представлення явища: його

походження, характеристики, місце в ширшому контексті. Матеріал описує творчу концепцію гурту, жанровий синтез – дарк-кабаре, джаз, авторська поезія – і пояснює, чому це явище заслуговує на увагу читача. Огляд у культурній журналістиці виконує просвітницьку функцію: він відкриває читачеві те, про що той міг не знати, і пропонує систему координат для розуміння нового [11]. У випадку Schmalgauzen огляд також містить елемент культурної критики: автор не лише описує гурт, а й оцінює його художній метод.

Дослідницька стаття реалізована в матеріалі «Мова, яку ми скролимо: українська в епоху Threads». Цей матеріал відрізняється від інших методом роботи з матеріалом: автор аналізує реальні публікації користувачів соціальної мережі Threads, виокремлює групи англіцизмів за сферами вживання і досліджує механізми їх інтеграції в українськомовне мовлення. Жанр дослідницької статті передбачає наявність аналітичного апарату, прикладів і узагальнень – саме це відрізняє матеріал від простого есе на мовну тему. Водночас матеріал написаний у публіцистичній манері: він доступний широкому читачеві, а не лише філологу.

Авторська добірка-рекомендація представлена плейлистом «Звучить як мій день» – підбіркою маловідомих українських виконавців, структурованою за емоційними станами впродовж дня: від ранкового пробудження до нічного затихання. Цей жанр є характерним для цифрових культурних медіа і поєднує елементи рекомендаційного матеріалу з авторською суб'єктивністю. Читач отримує кураторський погляд: автор пояснює не просто що слухати, а чому і коли саме ця пісня підходить до конкретного моменту дня. Добірка містить віджети з кнопками для переходу на платформу для прослуховування треків, що перетворює її з текстового матеріалу на інтерактивний формат і забезпечує безпосередній перехід від читання до слухання.

Рубрикальна поезія реалізована в рубриці «Вірші з передової», що передбачає регулярне представлення в кожному випуску одного поета-військового. У першому випуску представлено поезію Антона Полуніна – військового і поета, чиї твори фіксують досвід перебування на фронті. Ця

рубрика займає особливе місце в жанровій системі журналу: вона виходить за межі журналістики у вузькому сенсі і включає художній текст як самостійний культурний документ. Авторська передмова до рубрики виконує пояснювальну функцію: вона встановлює контекст читання і окреслює суспільне значення мілітарної поезії як жанру, що документує досвід, недоступний для більшості аудиторії.

Рецензія на аудіовізуальний твір представлена матеріалом про серіал «Тиха Нава». Рецензія як жанр передбачає оцінювальний погляд на художній твір із розгорнутою аргументацією [5]. У матеріалі аналізуються акторська гра (Олександр Рудинський, лауреат BAFTA 2025), операторська робота, сценарний підхід до зображення насильства, а також недоліки: незавершеність сюжетних ліній і невмотивована смерть одного з персонажів. Рецензія включає також оцінку комунікації творців серіалу з аудиторією – зокрема, активність сценариста Артема Кобзана в Threads, де він відповідав на запитання глядачів після виходу серіалу. Ця деталь виходить за межі традиційної рецензії і фіксує нову практику цифрової епохи: автори художніх творів безпосередньо взаємодіють з аудиторією і стають частиною інтерпретаційного процесу.

Есе реалізоване в матеріалі «Своє – це круто» про київські бренди і заклади, що переосмислюють українські традиції. Есе дозволяє поєднати конкретні приклади з авторськими узагальненнями і оціночними судженнями без жорсткої академічної структури. Автор описує Gunia Project, «Завертайло» і КультМотив через деталі – конкретні вироби, страви, архітектурні рішення – і через ці деталі виходить на ширший аргумент: переосмислення традиції в сучасній Україні відбувається через підприємницьку і творчу практику, а не через декларативний патріотизм.

Жанрова різноманітність журналу є свідомою редакційною стратегією. Різні жанри дають читачеві різний досвід взаємодії з матеріалом: репортаж занурює, огляд пояснює, рецензія оцінює, добірка рекомендує, есе розмірковує. Така система забезпечує охоплення різних читацьких запитів у межах одного

видання і відповідає розумінню культурної журналістики як поліфункціонального медіадискурсу.

#### **2.4. Мовностилістичні засоби репрезентації української культури**

Мовностилістична стратегія журналу «Вирій» базується на принципі авторської присутності: текст читається як написаний конкретною людиною з конкретним поглядом, а не як знеособлений інформаційний продукт. Це визначає вибір лексики, синтаксичних конструкцій і риторичних прийомів у кожному матеріалі. Аналіз текстів першого випуску дозволяє виокремити кілька стійких мовностилістичних засобів, що формують впізнаваний стиль видання.

Першим і найбільш системним засобом є пряме звернення до читача. Воно присутнє вже у вступному тексті «Від редакції»: «Ми назвали журнал саме так – бо культура для нас і є тим вирієм. Місцем, куди повертаєшся, коли надворі важко». Займенники «ми» і «ти» функціонують тут не як стилістична прикраса, а як принципова позиція – редакція і читач перебувають по один бік. Дослідниця Н. Зелінська зазначає, що пряме звернення до читача в публіцистиці є маркером «суб'єктивованого тексту», в якому автор відмовляється від ілюзії об'єктивності на користь відкритого діалогу [6]. У «Вирії» ця техніка використовується послідовно і у всіх матеріалах.

Другим засобом є риторичне запитання як спосіб втягнути читача в хід думки. У матеріалі про мову текст починається прямим зверненням: «Гортаєш стрічку, а там: у мене сьогодні поганий муд і вайб загалом, бо кейс використання референсів у тій зйомці мене тригерить. Чи зрозуміли ви сенс написаного?» Запитання виконує подвійну функцію: перевіряє читача і водночас формулює проблему матеріалу. Це характерна риса публіцистичного стилю, де риторичне запитання є засобом активізації читацької уваги [20].

Третім засобом є авторська оцінка через деталь. Журнал уникає прямих загальних характеристик на кшталт «видатний митець» чи «важлива виставка» – натомість оцінка передається через конкретну деталь, яка говорить сама за себе. У репортажі про Ukraine WOW: «Перше, що мене зачепило, – Тунель кохання. Той самий, з Рівненщини, тільки тут він зимовий: сніг, іній, біле мереживо гілок над коліями». Деталь «біле мереживо гілок» несе більше, ніж будь-яке пряме визначення: вона занурює читача в конкретний сенсорний досвід. Ця техніка відповідає принципу «показуй, а не розповідай», що є одним із базових у журналістській майстерності [5].

Четвертим засобом є лексичне поєднання публіцистичного і розмовного пластів. Матеріали журналу свідомо включають розмовну лексику там, де вона точніша за книжний відповідник. У рецензії на «Тиху Наву»: «Він грає так, що забуваєш що це актор. Є моменти де хочеться зупинити кадр і просто дивитись на його обличчя – там все написано без жодного слова». Конструкція «там все написано» – розмовна, але саме вона передає те, що академічніша «актор демонструє багату внутрішню гру» не передала б. Дослідники публіцистичного стилю вказують, що «навмисне введення розмовних елементів у публіцистичний текст є ознакою авторської мовної свідомості» [6].

П'ятим засобом є метафора як інструмент концептуалізації. Назва журналу сама по собі є розгорнутою метафорою – вирій як образ культури. Ця метафора розкривається у вступному тексті: «Місцем, куди повертаєшся, коли надворі важко. Де є тепло, де є свої, де є сенс». Метафора вирію задає систему координат для всього видання: культура є не розкішшю, а необхідністю, місцем повернення і відновлення. Метафоричне мислення в публіцистиці дозволяє передати складні смисли в доступній образній формі і є ознакою розвиненої авторської мови [20].

Шостим засобом є синтаксична динамічність – чергування коротких і довгих речень для управління темпом читання. У передмові до рубрики «Вірші з передової»: «Це документ. Читайте так, ніби від цього щось залежить – бо залежить». Коротке речення «Це документ» ставить смисловий акцент, довге

наступне розкриває його. Такий синтаксичний ритм характерний для публіцистичних текстів, розрахованих на читання в цифровому середовищі, де увага читача утримується через зміну темпу [5].

Мовностилістична стратегія журналу «Вирій» відповідає запиту цільової аудиторії – молоді 18–35 років, що споживає контент у цифровому середовищі і відрізняє авторський текст від редакційного шаблону. Поєднання публіцистичної точності з розмовною природністю, пряме звернення до читача і метафорична образність формують стиль, що є водночас доступним і змістовним. Ці засоби реалізують принцип, сформульований ще у теоретичній частині дослідження: культурна журналістика має говорити про складне ясно, зберігаючи повагу і до теми, і до читача.

## **2.5. Візуальний контент журналу «Вирій»**

Візуальна концепція журналу «Вирій» розроблена як система, а не як набір окремих дизайнерських рішень. Кожен елемент – колірна палітра, типографіка, орнамент, розміщення зображень – підпорядкований єдиній логіці і відображає редакційну ідентичність видання. Дослідники медіадизайну підкреслюють, що візуальна мова видання є таким самим носієм смислу, як і вербальний текст: вона формує перше враження, задає тон і визначає, яку аудиторію видання приваблює [2].

Колірна палітра журналу складається з трьох кольорів: молочний (#F5F0E8) як основний фон, графітовий (#2C2C2C) як колір тексту і глибокий бордовий (#6B1F2A) як акцентний. Вибір цих кольорів обґрунтований змістовно: молочний фон є теплим, але стриманим – він не конкурує з текстом і зображеннями, натомість створює відчуття паперового журналу. Бордовий акцент асоціюється з традицією, глибиною і виразністю – саме цими якостями є культурна журналістика, якою є «Вирій». Графітовий текст забезпечує достатній контраст для зручного читання без агресивності чистого чорного.

Разом ці три кольори формують палітру, яка є водночас сучасною і такою, що відсилає до традиційних видавничих практик.

Орнаментальний елемент – ряди бордових кружечків, що обрамляють кожную сторінку зверху і знизу – є фірмовим маркером журналу. Він виконує кілька функцій одночасно: структурну (розмежовує зони сторінки), декоративну (додає ритмічну текстуру) і ідентифікаційну (читач одразу впізнає сторінку «Вирію» серед інших). Повторюваний геометричний орнамент як елемент дизайну має коріння в українській народній традиції – орнаментальні смуги є характерною рисою вишивки, кераміки і декоративного розпису. Отже, орнамент є не лише технічним вирішенням, а й змістовним: він пов’язує сучасне цифрове видання з традицією, яку журнал досліджує і репрезентує.

Типографіка журналу будується на поєднанні двох шрифтів. Для заголовків використано шрифт з засічками, що надає їм виразності і редакційної ваги. Для основного тексту – шрифт без засічок, що забезпечує зручне читання на екрані. Розмір заголовків варіюється залежно від ролі в ієрархії сторінки: назви матеріалів відтворені великим кеглем і часто великими літерами, підзаголовки – курсивом меншого розміру. Така типографічна система відповідає принципу ієрархії візуальної інформації, згідно з яким читач має одразу розуміти структуру сторінки без додаткових навігаційних підказок [14].

Фотографічний контент журналу поділяється на кілька категорій. Авторські фотографії з виставки Ukraine WOW є документальними: вони фіксують конкретні інсталяції та атмосферу простору. У репортажному матеріалі фотографії розміщені поруч із текстом і доповнюють його – показують те, що текст описує. Фотографія гурту Schmalgauzen використана як представницький портрет на темному фоні, що відповідає естетиці гурту і створює контраст із загальним молочним тоном журналу. Скріншоти з соціальної мережі Threads у матеріалі про мову виконують документальну функцію: вони є первинними джерелами, на яких ґрунтується аналіз.

Ілюстративний контент використовується там, де фотографія недоступна або недоречна. У матеріалі про мову і в плейлисті застосовані векторні ілюстрації – фігурка людини за ноутбуком і фігурка людини в навушниках. Ці зображення є умовними і схематичними: вони не намагаються реалістично зобразити конкретну людину, натомість позначають тип ситуації чи стану. Така стратегія є поширеною в сучасному медіадизайні і відповідає принципу «мінімально достатньої ілюстрації» [2]: зображення підсилює контекст, а не відволікає від тексту.

Обкладинка журналу є найбільш концептуально насиченим візуальним елементом. Вона містить: назву «ВІРІЙ» великими літерами з виразним шрифтом, силуети чотирьох птахів у польоті як основний графічний образ, підзаголовок «журнал про українську культуру» курсивом, номер і рік видання «№1 / 2026», анонсову рядок знизу з назвами матеріалів через знак «·» і орнаментальні смуги з кружечків зверху та знизу. Образ птахів у польоті безпосередньо відсилає до етимології назви – вирій як місце, куди летять птахи. Обкладинка виконана виключно в палітрі видання без жодного додаткового кольору, що забезпечує її впізнаваність і цілісність.

Мультимедійний елемент журналу – QR-коди – інтегровано у три рубрики. Перший – наприкінці рецензії на серіал «Тиха Нава», веде на сайт для перегляду. Потім, у матеріалі про гурт Schmalgauzen перші два коди ведуть на музичні треки, представлені у тексті, і дозволяють читачеві перейти від читання до прослуховування безпосередньо під час ознайомлення з матеріалом. А заключний QR-код цієї рубрики веде читача на сайт гурту з продажем квитків, мерчу та релізами. Також QR-код закінчує матеріал під назвою «Так звучить мій день» і перейшовши за посиланням читач може послухати описаний в тексті музичний плейлист. Використання QR-кодів відображає гібридну природу сучасного журналу: він функціонує на перетині традиційного читання і цифрової інтерактивності [16]. Важливим елементом є гіперпосилання в тексті, вони доповнюють заключну сторінку журналу, і

ведуть на сторінки соцмереж. Це створює простий зв'язок між читачем та іншими каналами поширення матеріалів.

Верстка кожної сторінки дотримується принципу візуального балансу: текст і зображення чергуються і доповнюють одне одного, а порожній простір використовується свідомо – як пауза між смисловими блоками. Двоколонкова верстка текстових сторінок відтворює традиційний журнальний формат і полегшує читання довших матеріалів. Сторінки-анонси, що відкривають кожен матеріал, мають інший ритм верстки: великий заголовок, одне сильне зображення або ілюстрація, мінімум тексту. Це рішення формує читацьке очікування перед переходом до основного матеріалу.

Таким чином, візуальний контент журналу «Вирій» є системно організованим і змістовно обґрунтованим. Колірна палітра, орнамент, типографіка, фотографічний і ілюстративний матеріал та мультимедійні елементи утворюють цілісну візуальну мову, що підсилює редакційну концепцію видання і відповідає очікуванням цифрової аудиторії.

## Висновки до розділу 2

Розглянуто специфіку розроблення авторського онлайн-журналу «Вирій» про українську культуру. Подано загальну характеристику видання. Назва «Вирій» походить від давньослов'янського поняття теплового краю, куди відлітають і звідки повертаються птахи, що визначило концепцію журналу: культура як простір підтримки ідентичності. Слоган «Поки ми творимо – ми існуємо» фіксує редакційну позицію в умовах війни. Цільова аудиторія – молодь 18–35 років. Для публікації обрано платформу Issuu[8], верстку виконано в Canva[30], додаткові майданчики – Telegram, Instagram, Threads.

Проаналізовано тематичні напрями першого випуску: сучасна музика, культурна подієвість, мова як соціокультурний індикатор, поезія в умовах війни, переосмислення традицій, кіно та серіальна культура. Разом вони формують цілісну картину культурного процесу, де культура функціонує одночасно в мистецтві, мові, підприємництві, побуті та спротиві.

Досліджено жанрову систему журналу: репортаж, огляд, дослідницька стаття, авторська добірка-рекомендація, рубрикальна поезія, рецензія, есе. Кожен жанр обрано відповідно до природи культурного явища, що забезпечує різноманітність читацького досвіду.

Визначено мовностилістичні засоби: пряме звернення до читача, риторичне запитання, авторська оцінка через деталь, поєднання публіцистичного і розмовного пластів, метафора, синтаксична динамічність. Ця стратегія відповідає запитам молодіжної аудиторії та реалізує принцип говорити про складне ясно.

Проаналізовано візуальний контент як цілісну систему: колірна палітра (молочний, графітовий, бордовий), орнаментальний елемент, типографіка, фотографічний та ілюстративний контент, обкладинка, QR-коди, гіперпосилання. Візуальна мова підсилює редакційну концепцію та відповідає очікуванням цифрової аудиторії [2; 14; 16].

Практична реалізація «Вирію» підтвердила теоретичні положення першого розділу. Журнал поєднує аналітичну глибину з доступністю, жанрову різноманітність із концептуальною цілісністю, традиційний формат – із можливостями цифрового середовища. «Вирій» є готовим практичним продуктом – прикладом незалежного культурного онлайн-видання в умовах воєнного часу.

## ВИСНОВКИ

Дослідження, проведене в межах дипломного проекту, дозволило поміркувати над специфікою створення онлайн-журналу, присвяченого висвітленню української культури в сучасних медіа. Результати дослідження показали, що культурні онлайн-ресурси відіграють важливу роль у формуванні національної ідентичності, збереженні культурної пам'яті та протидії культурній експансії в умовах воєнного часу.

У дослідженні було розглянуто теоретичні засади висвітлення культури в сучасних ЗМІ. На основі опрацьованих джерел встановлено, що більшість культурних матеріалів в українських медіа зводиться до анонсово-хронікального формату, тоді як аналітичний і авторський погляд залишається дефіцитом. Існуючі онлайн-журнали про культуру (KORYDOR, TheUkrainians, PostImpreza) слугували орієнтиром для розробки власної концепції, однак їхній досвід не піддавався окремому порівняльному аналізу в межах цієї роботи.

Цільовою аудиторією онлайн-журналу «Вирій» є молодь віком 18–35 років, яка активно споживає цифровий культурний контент і водночас є учасником культурного процесу: слухає сучасну українську музику, відвідує виставки, читає літературу, стежить за культурними дискусіями в соціальних мережах. Ця аудиторія потребує медіа, що поєднує аналітичну глибину з авторською інтонацією – без академічної дистанції і без поверховості суто розважальних форматів.

Різноманітність жанрів є важливим фактором успіху онлайн-журналу. У «Вирії» використано репортаж, огляд, дослідницьку статтю, авторську добірку-рекомендацію, рубрикальну поезію, рецензію та есе. Така жанрова система забезпечує охоплення різних читацьких запитів: репортаж занурює, огляд пояснює, рецензія оцінює, добірка рекомендує, есе розмірковує.

Створення якісного онлайн-журналу вимагає правильного вибору технічних інструментів та візуальної концепції. Використання платформи Issuu для публікації [8], графічного редактора Canva для верстки [30], а також

розроблена колірна палітра (молочний фон, графітовий текст, бордовий акцент), орнаментальний елемент і типографічна система забезпечують впізнаваність видання та цілісність візуальної мови.

Комплексний підхід до поширення онлайн-журналу включає використання соціальних мереж (Instagram для візуальної репрезентації, Threads для участі в дискусіях, Telegram для оперативного анонсування). Така архітектура поширення відображає відмінності в поведінці аудиторії на різних цифрових платформах.

Мовностилістична стратегія журналу «Вирій» ґрунтується на принципі авторської присутності: пряме звернення до читача, риторичні запитання, авторська оцінка через деталь, поєднання публіцистичного і розмовного пластів, метафоричність та синтаксична динамічність. Ці засоби реалізують принцип, сформульований у теоретичній частині дослідження: культурна журналістика має говорити про складне ясно, зберігаючи повагу і до теми, і до читача.

Отже, розроблена концепція онлайн-журналу «Вирій» відповідає сучасним викликам у сфері культурної журналістики, висвітлює українську культуру як акт існування в умовах воєнного часу та надає молодіжній аудиторії інноваційний ресурс для глибокого осмислення культурних явищ. Запропонований у цьому дослідженні підхід може бути використаний для подальшої розробки незалежних культурних медіапроектів у галузі цифрової журналістики.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Всесвітня конференція з культурної політики ЮНЕСКО. Декларація про культурну політику. Мехіко, 1982. URL: [https://www.culturalrights.net/descargas/drets\\_culturals391.pdf](https://www.culturalrights.net/descargas/drets_culturals391.pdf) (дата звернення: 20.02.2026).
2. Garrett J. J. TheElementsofUserExperience: User-CenteredDesignfortheWebandBeyond. 2nd ed. Berkeley, CA : NewRiders, 2011. 192 p.
3. Жилінська С. Команда нового видання *PostImpreza*: «Культура — це одна з мішеней ворога у цій війні». *Детектор медіа*. 2022. 4 серп. URL: <https://detector.media/production/article/201586/2022-08-04-komanda-novogo-vydannya-post-impreza-kultura-tse-odna-z-misheney-voroga-u-tsiy-viyni/> (дата звернення: 20.02.2026).
4. Жукова Н. Медіатекст як продукт сучасної культури. Нові медіа в сучасному суспільстві: культурологічний вимір : монографія / за ред. В. М. Судакової. Київ : Інститут культурології НАМ України, 2017. С. 64–88.
5. Здоровега В. Й. Теорія і практика журналістської творчості : підручник. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.
6. Зелінська Н. В. Наукова журналістика та публіцистичний стиль : навч. посіб. Львів : Вид-во Укр. акад. друкарства, 2009. 240 с.
7. Ідентичність громадян України: тенденції змін (червень 2024 р.) [Електронний ресурс] *Центр Разумкова*. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/identychnist-gromadian-ukrainy-tendentsii-zmin-cherven-2024r> (дата звернення: 20.02.2026).
8. Issuu. *Wikipedia*. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Issuu> (дата звернення: 20.02.2026).
9. KORYDOR — онлайн-журнал про сучасну культуру. URL: <https://korydor.in.ua> (дата звернення: 20.02.2026).

10. Кордон М. В. Українська і зарубіжна культура : курс лекцій. Київ : Центр учбової літератури, 2003. 508 с.
11. Кузнецова О. Д. Жанри і методи в журналістиці. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2004. 207 с.
12. Купрієнко Т. В. Вступ до курсу «Історія української культури». Концептуальні підходи щодо визначення категорії «культура». URL: [https://kup.edu.ua/images/A/Quarantine/Pravo/1/1\\_kurs\\_Istoria\\_ukr\\_kulturu.pdf](https://kup.edu.ua/images/A/Quarantine/Pravo/1/1_kurs_Istoria_ukr_kulturu.pdf) (дата звернення: 20.02.2026).
13. Медіапростір. *Вісник Львівського університету*. Серія Журналістика. 2024. Вип. 54–55. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/viewFile/12167/12523> (дата звернення: 20.02.2026).
14. Мюллер-Брокманн Й. Модульні системи у графічному дизайні. Москва : Студія Артемія Лебедева, 2014. 182 с.
15. Олісійчук Л. С. Висвітлення культури в друкованих і онлайн-виданнях «День», «Дзеркало тижня» : дипломна робота. Кам'янець-Подільський : КПНУ, 2018. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/4258/Olisiichuk-L.S.-Zh1-M18-free.pdf> (дата звернення: 20.02.2026).
16. Павліченко В. Мультимедійна журналістика : навч. посіб. Київ : Академія української преси, 2019. 224 с.
17. Погребняк І., Ясінська М. Специфіка культурної ідентичності у проблематиці сучасних медіа. *Integrated Communications*. 2023. № 2 (16). DOI: <https://doi.org/10.28925/2524-2644.2023.166> (дата звернення: 20.02.2026).
18. Роль інтернет-журналістики в сучасному медіапросторі. URL: <https://mij-kraj.com.ua/publitsistika-i-zhurnalistika/rol-internet-zhurnalistyky-v-suchasnomu-media-prostori> (дата звернення: 20.02.2026).
19. Салій М. В. Зміщення тематичних акцентів у подкастах про культуру в умовах повномасштабного вторгнення : магістерська робота. Київ : НаУКМА, 2025. URL:

<https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/db139070-d213-4542-9b38-b508d7610508/content> (дата звернення: 20.02.2026).

20. Сербенська О. А. Культура усного мовлення : практикум. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 216 с.

21. Сердюк Т. Р. Організація висвітлення культурної сфери суспільного життя в електронних засобах масової інформації України : кваліфікаційна робота магістра. Київ : НАККІМ, 2023. URL: <https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5345/Mag.pob.-Сердюк.pdf> (дата звернення: 20.02.2026).

22. Стегній О. І. Національна ідентичність. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. URL: <https://esu.com.ua> (дата звернення: 20.02.2026).

23. Тертичний О. А. Жанри періодичної преси : навч. посіб. Аспект Пресс, 2000. 312 с.

24. Типологія журналів. Електронна бібліотека Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1063> (дата звернення: 20.02.2026).

25. TheUkrainiansMedia – незалежне медіа про українців. URL: <https://theukrainians.org> (дата звернення: 20.02.2026).

26. Українська культура – основа нашої національної ідентичності : оглядова довідка / Міністерство культури та стратегічних комунікацій України. 2024. URL: [https://nlu.org.ua/storage/files/Infocentr/Tematch\\_ogliadi/2024/15.10.24.pdf](https://nlu.org.ua/storage/files/Infocentr/Tematch_ogliadi/2024/15.10.24.pdf) (дата звернення: 20.02.2026).

27. Українська культурна ідентичність як основа національної стійкості та культурної політики. *Культурологічний альманах НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2025. URL: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/561> (дата звернення: 20.02.2026).

28. Ukraine WOW. Вікіпедія. URL:  
[https://uk.wikipedia.org/wiki/Ukraine\\_WOW](https://uk.wikipedia.org/wiki/Ukraine_WOW) (дата звернення: 20.02.2026).
29. Харматій Н. Тема культури в українських ЗМІ: основні тенденції подання. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Журналістські науки. 2019. URL:  
<https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/apr/16158/harmatij.pdf> (дата звернення: 20.02.2026).
30. Що таке Canva та як нею користуватися. GoITGlobal. 2025. URL:  
<https://goit.global/ua/articles/canva-shcho-tse-take-iak-korystuvatysia-holovni-funktsii/> (дата звернення: 20.02.2026).